

Львівський національний університет імені Івана Франка

(повна назва вищого навчального закладу)

Кафедра міжнародних економічних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

“ _____ ” _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ** _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
галузі знань _____ міжнародні відносини 0302 _____
(шифр і назва галузі знань)
напряму підготовки _____
(шифр і назва напряму підготовки)
для спеціальності (тей) _____ МВ 03,06 _____
(шифр і назва спеціальності (тей))
спеціалізації _____
(назва спеціалізації)
факультету _____ міжнародних відносин _____
(назва факультету)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Міжнародні економічні відносини. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки міжнародні відносини. – ЛНУ: Львів, 2016. – 11с.

Розробник: Приходько І. В., к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин ЛНУ імені Івана Франка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедрою (циклової, предметної комісії) _____
/ д.е.н. проф. Грабинський І. М. /

“ ____ ” _____ 20__ р.

Схвалено Вченою радою факультету міжнародних відносин

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

“ ____ ” _____ 20__ р. Голова _____ / _____ /
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Міжнародні економічні відносини”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характер навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0302 «міжнародні відносини»	Нормативна (за вибором студента)	
Модулів – 2	Напрямок міжнародні відносини 0302	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування):	2016-й	2017-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 90		3-й	-
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних- 3, Самостійної роботи студента – 2,6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	32 год.	-
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	-
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		42 год.	-
		ІНДЗ:	
		Вид контролю: державний іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розкрити на теоретичному рівні суть і форми сучасних міжнародних економічних відносин, акцентуючи увагу на тих зрушеннях у баченні загальної картини стану міжнародної економіки, які відбулися на зламі XX та XXI століть. Забезпечити підготовку спеціалістів, які б знали, що потрібно робити, щоб досягти успіху на світовому ринку; знали б нові принципи конкуренції та перспективні сфери і форми взаємодії економіки України із світовою економікою.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:**

- основні теорії міжнародної торгівлі;
- еволюцію, чинники і рівні розвитку міжнародних економічних відносин;
- форми міжнародних економічних відносин;
- тарифні та нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі;
- основні тенденції розвитку міжнародної торгівлі товарами та послугами;
- особливості здійснення міжнародної передачі технологій;
- діяльність міжнародних фінансово-кредитних та торговельних організацій;
- особливості міжнародної трудової міграції;
- розвиток світової валютної системи.

вміти:

- творчо аналізувати стан системи міжнародних економічних відносин;
- визначати проблеми й тенденції розвитку сучасних міжнародних економічних відносин.

володіти:

основними поняттями, визначеннями та класифікаціями, що застосовується в світовій господарській практиці.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорії міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля товарами та послугами.

Тема 1. Поняття, основні визначення та історія виникнення міжнародних економічних відносин. (2 год.)

1. Суть міжнародних економічних відносин та міжнародного поділу праці.
2. Основні показники світової торгівлі.
3. Причини виникнення та форми міжнародних економічних відносин.
4. Еволюція світового ринку.
5. Формування міжнародних економічних відносин у Стародавньому Світі.
6. Охарактеризуйте розвиток міжнародних економічних зв'язків у Середньовіччі.

Тема 2. Меркантилізм та теорія абсолютних переваг Адама Сміта. (2 год.)

- 1 Меркантилізм: ставлення до нагромадження коштовностей та до ролі держави в економіці.
2. Зовнішньоторговельна політика з точки зору ранніх і пізніх меркантилістів.
3. Причини занепаду меркантилістичних ідей.

4. Суть теорії абсолютних переваг: принцип “лессе-фер” та припущення, на яких ґрунтується дана теорія.

Тема 3. Давид Рікардо та теорія порівняльних переваг у міжнародній торгівлі. Теорема Хекшера-Оліна. (2 год.)

1. Теорія порівняльних переваг Д.Рікардо і її кількісна інтерпретація.
2. Відмінності теорії порівняльних переваг Д.Рікардо від теорії абсолютних переваг А.Сміта.
3. Основні засади теореми Хекшера-Оліна.
4. Парадокс Леонтєва.
5. Альтернативні теорії міжнародної торгівлі.

Тема 4. Торговельна політика держави. Теорія тарифів. Нетарифні торгові бар'єри у міжнародній торгівлі. (4 год.)

1. Типи торговельної політики держави.
2. Види митних тарифів, їх визначення і застосування у зовнішньоекономічній політиці держави.
3. Поняття митної вартості та країни походження товару.
4. Економічні наслідки введення мита.
5. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
6. Приховані види торговельних обмежень.
7. Фінансові методи торговельної політики.
8. Особливості розвитку митно-тарифного регулювання в Україні.

Тема 5. Міжнародна торгівля товарами. (4 год.)

1. Система класифікації товарів у міжнародній торгівлі.
2. Особливості світових ринків промислових товарів.
3. Особливості світових ринків сировинних товарів.
4. Поняття „Інкотермс”.
5. Принципи функціонування міжнародної товарної біржі.

Тема 6. Міжнародна торгівля послугами. (4 год.)

1. Передумови формування та значення світового ринку послуг.
2. Стан та перспективи міжнародної торгівлі ліцензіями та “ноу-хау”.
3. Міжнародний лізинг і його види. Значення міжнародного лізингу.
4. Міжнародні інжинірингові та консультаційні послуги.
5. Туристичні послуги на світовому ринку.
6. Франчайзинг в системі міжнародних послуг.

Змістовий модуль 2 . Форми міжнародних економічних відносин.

Тема 7. Міжнародна міграція робочої сили. (2 год.)

1. Міжнародна міграція робочої сили: поняття, види та етапи розвитку.
2. Основні регіони тяжіння мігрантів.
3. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції.
4. Міжнародне регулювання трудової міграції.

Тема 8. Офшорні центри у системі міжнародного бізнесу. (2 год.)

1. Суть та класифікація офшорних центрів.
2. Види офшорних операцій.
3. Основні ознаки та поняття сприятливого прапора.
4. Особливості діяльності офшорних компаній та їх види.

Тема 9. Міжнародний рух капіталу: іноземне інвестування. (4 год.)

1. Поняття, зміст, види та форми іноземних інвестицій.
2. Суть та причини прямих іноземних інвестицій.
3. Основні тенденції розвитку ринку прямих іноземних інвестицій.
4. Місце та роль ТНК в міжнародній виробничій та інвестиційній діяльності.
5. Спільні підприємства у системі МЕВ

Тема 10. Функціонування міжнародного ринку кредитних ресурсів.(2 год.)

1. Становлення міжнародного фінансового ринку.
2. Міжнародний кредит та його роль у світовій економіці.
3. Сучасні форми міжнародного кредитування.
4. Зовнішній борг та проблеми його обслуговування.
5. Міжнародні фінансові центри, передумови їх функціонування.

Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютні відносини. (4 год.)

1. Світова валютна система, її сутність та елементи.
2. Еволюція світової валютної системи.
3. Міжнародний валютний ринок.
4. Система валютних курсів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	У тому числі				
л		п	лаб	інд	сп	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Теорії міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля товарами та послугами.						
Тема 1. Поняття, основні визначення та історія виникнення міжнародних економічних відносин.	6	2	1			3
Тема 2. Меркантилізм та теорія абсолютних переваг Адама Сміта.	6	2	1			3
Тема 3. Давид Рікардо та теорія порівняльних переваг у міжнародній торгівлі. Теорема Хекшера-Оліна.	7	2	1			4
Тема 4. Торговельна політика держави. Теорія тарифів. Нетарифні торгові бар'єри у міжнародній торгівлі.	10	4	2			4
Тема 5. Міжнародна торгівля	10	4	2			4

товарами.						
Тема 6. Міжнародна торгівля послугами.	10	4	2			4
Разом – зм. модуль 1	49	18	9			22
Змістовний модуль 2. Форми міжнародних економічних відносин						
Тема 7. Міжнародна міграція робочої сили.	7	2	1			4
Тема 8. Офшорні центри у системі міжнародного бізнесу.	7	2	1			4
Тема 9. Міжнародний рух капіталу.	10	4	2			4
Тема 10. Функціонування міжнародного ринку кредитних ресурсів.	7	2	1			4
Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютні відносини.	10	4	2			4
Разом - зм. Модуль 2	41	14	7			20

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття, основні визначення та історія виникнення міжнародних економічних відносин. Меркантилізм та теорія абсолютних переваг Адама Сміта.	2
2	Тема 2. Давид Рікардо та теорія порівняльних переваг у міжнародній торгівлі. Теорема Хекшера-Оліна.	2
3	Тема 3. Торговельна політика держави. Теорія тарифів. Нетарифні торгові бар'єри у міжнародній торгівлі.	2
4	Тема 4. Міжнародна торгівля товарами.	2
5	Тема 5. Міжнародна торгівля послугами. Міжнародна міграція робочої сили.	2
6	Тема 6. Офшорні центри у системі міжнародного бізнесу.	2
7	Тема 7. Міжнародний рух капіталу. Функціонування міжнародного ринку кредитних ресурсів.	2
8	Тема 8. Світова валютна система і міжнародні валютні відносини.	2
	Разом	16

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Кожен студент отримує індивідуальне завдання, на опрацювання якого відводиться 4 тижні. В результаті після виконання індивідуального завдання студент повинен представити есе обсягом 1500-2000 слів. Есе складається з трьох частин - вступу (постановки проблеми), аналізу та висновків. Виконання індивідуальних завдань створює умови для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують у процесі навчання, а також застосування знань на практиці.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю: опитування, самостійні роботи, робота в групах, науково-пошукова робота, перевірка виконання індивідуального завдання, тестові контрольні роботи.

Після вивчення курсу всі бали набрані студентами сумуються.

8. Приклад розподілу балів, що присвоюється студентам

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для заліку)

Поточне тестування та самостійна робота											підсум-ковий тест	сума
Змістовний модуль №1						Змістовний модуль №2					50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
4	4	4	7	4	7	4	4	4	4	4		

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів.

- При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік	
A	90-100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80	4	Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60	3	Достатньо	

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквиумів чи контрольних робіт або інших видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

9. Методичне забезпечення

Наведена нижче навчальна, наукова та методична література є у Науковій бібліотеці Львівського національного університету імені Івана Франка, бібліотеці факультету міжнародних відносин, у Науковій бібліотеці НАН України імені Василя Стефаника.

Методичну літературу рекомендуємо придбати студентам самостійно, оскільки вона буде необхідна під час підготовки до практичних занять упродовж усього навчання.

10. Рекомендована література

Базова

1. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі. - К.: Основи, 1996. – 241 с .
2. Киреев А.П. Международная экономика. В 2-х ч. – М.: Междунар. Отношения, 2000. – 416 с.
3. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навч. посібник. –Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 676 с.
4. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посібник. – К.: Знання, 2008. – 406 с.
5. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
6. Румянцев А.П., Климко Г.Н., Рокоча В.В., Шевченко В. Ю., Савчук В. І. Міжнародна економіка: Підручник. – 3.вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 480с.
7. Рут Ф.Р., Філіпенко А.С. Міжнародна торгівля та інвестиції / Пер. з англ. – Київ: Основи, 1998. – 743 с.
8. Світова економіка: підручник /за ред. А.П Голікова, О.А. Довгаль – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
9. Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини: Підручник. – К. : КНТЕУ, 2003. – 589с.

Допоміжна

1. Балабанов И.Т., Балабанов А.И. Внешнеэкономические святы: Учеб. Пособие. – 2-е изд., пере раб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 544с.
2. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2002. – 311 с.
3. Герасимчук З. В., Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. / Луцький держ. технічний ун-т. – Луцьк : Надстир'я, 2001. – 328с.
4. Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 216с.
5. Дворніков М.Є. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – Вінниця : ВДТУ, 2001. – 201с.
6. Карпенко С. В., Карпенко О. А. Міжнародна економіка: навч. посібник для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини „Україна”. Інститут дистанційного навчання. – К. : Університет „Україна”, 2007. – 252с.
7. Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогін Ю.В. та ін. Міжнародна економіка: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
8. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. – 5.вид., стер. – К.: Знання, 2004. – 408с.
9. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В. Міжнародні організації: Навч. посібник. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 288 с.
10. Липов Володимир Валентинович. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – Харків: ВД "ІНЖЕК", 2005. – 408с.

11. Макогон Ю.В., Орехова Ю.В., Гохберг Ю.О., Бударіна Н.О., Власова Т.В. Навчальний посібник з курсу "Світове господарство і міжнародні економічні відносини: збірник задач, тестів та ділових ситуацій": Навч. посіб. – Донецьк: ДонНУ, 2004. – 185с.
12. Поручник А.М., Столярчук Я.М., Павловська О.Д., Приходько В.В., Жеваго А.В. Міжнародна економіка: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни – К.: КНЕУ, 2005. – 157с.
13. Румянцев А.П., Коваленко Ю.О. Світовий ринок послуг: Навчальний посібник: – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.
14. Савельєв Є. В. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: Підручник. – Т.: Економічна думка, 2001. – 496с.
15. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Бутенко О.В., Вергун В.А., Гуменюк Б.І. Міжнародні економічні відносини: Історія міжнародних економічних відносин: Підручник для студ. екон. вузів і фак. – К.: Либідь, 1992. – 191с.
16. Філіпенко А.С., Балакін Р.Л., Будкін В.С., Бураковський І.В., Вергун В.А. Міжнародні економічні відносини: Система регулювання міжнародних економічних відносин: Підручник для студ. екон. вузів і фак. – К.: Либідь, 1994. – 254с.
17. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика. – Л. : Каменяр, 2003. – 719с.

ЗМІСТ ТА КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки міжнародні відносини

для спеціальностей МВ 03,06

спеціалізації _____

Факультету міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
міжнародних економічних
відносин

Протокол № _____
від «__» _____ 2016р.

Львів - 2016р.

Змістовий модуль 1. Теорії міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля товарами та послугами.

Тема 1. Поняття, основні визначення та історія виникнення міжнародних економічних відносин. (2 год.)

1. Суть міжнародних економічних відносин та міжнародного поділу праці.
2. Основні показники світової торгівлі.
3. Причини виникнення та форми міжнародних економічних відносин.
4. Еволюція світового ринку.
5. Формування міжнародних економічних відносин у Стародавньому Світі.
6. Охарактеризуйте розвиток міжнародних економічних зв'язків у Середньовіччі.

Тема 2. Меркантилізм та теорія абсолютних переваг Адама Сміта. (2 год.)

- 1 Меркантилізм: ставлення до нагромадження коштовностей та до ролі держави в економіці.
2. Зовнішньоторговельна політика з точки зору ранніх і пізніх меркантилістів.
3. Причини занепаду меркантилістичних ідей.
4. Суть теорії абсолютних переваг: принцип “лессе-фер” та припущення, на яких ґрунтується дана теорія.

Тема 3. Давид Рікардо та теорія порівняльних переваг у міжнародній торгівлі. Теорема Хекшера-Оліна. (2 год.)

1. Теорія порівняльних переваг Д.Рікардо і її кількісна інтерпретація.
2. Відмінності теорії порівняльних переваг Д.Рікардо від теорії абсолютних переваг А.Сміта.
3. Основні засади теореми Хекшера-Оліна.
4. Парадокс Леонтьєва.
5. Альтернативні теорії міжнародної торгівлі.

Тема 4. Торговельна політика держави. Теорія тарифів. Нетарифні торгові бар'єри у міжнародній торгівлі. (4 год.)

1. Типи торговельної політики держави.
2. Види митних тарифів, їх визначення і застосування у зовнішньоекономічній політиці держави.
3. Поняття митної вартості та країни походження товару.
4. Економічні наслідки введення мита.
5. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
6. Приховані види торговельних обмежень.
7. Фінансові методи торговельної політики.
8. Особливості розвитку митно-тарифного регулювання в Україні.

Тема 5. Міжнародна торгівля товарами. (4 год.)

1. Система класифікації товарів у міжнародній торгівлі.
2. Особливості світових ринків промислових товарів.
3. Особливості світових ринків сировинних товарів.
4. Поняття „Інкотермс”.
5. Принципи функціонування міжнародної товарної біржі.

Тема 6. Міжнародна торгівля послугами. (4 год.)

1. Передумови формування та значення світового ринку послуг.
2. Стан та перспективи міжнародної торгівлі ліцензіями та “ноу-хау”.
3. Міжнародний лізинг і його види. Значення міжнародного лізингу.
4. Міжнародні інжинірингові та консультаційні послуги.
5. Туристичні послуги на світовому ринку.
6. Франчайзинг в системі міжнародних послуг.

Змістовий модуль 2 . Форми міжнародних економічних відносин.

Тема 7. Міжнародна міграція робочої сили. (2 год.)

1. Міжнародна міграція робочої сили: поняття, види та етапи розвитку.
2. Основні регіони тяжіння мігрантів.
3. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції.
4. Міжнародне регулювання трудової міграції.

Тема 8. Офшорні центри у системі міжнародного бізнесу. (2 год.)

1. Суть та класифікація офшорних центрів.
2. Види офшорних операцій.
3. Основні ознаки та поняття сприятливого прапора.
4. Особливості діяльності офшорних компаній та їх види.

Тема 9. Міжнародний рух капіталу: іноземне інвестування. (4 год.)

1. Поняття, зміст, види та форми іноземних інвестицій.
2. Суть та причини прямих іноземних інвестицій.
3. Основні тенденції розвитку ринку прямих іноземних інвестицій.
4. Місце та роль ТНК в міжнародній виробничій та інвестиційній діяльності.
5. Спільні підприємства у системі МЕВ

Тема 10. Функціонування міжнародного ринку кредитних ресурсів.(2 год.)

1. Становлення міжнародного фінансового ринку.
2. Міжнародний кредит та його роль у світовій економіці.
3. Сучасні форми міжнародного кредитування.
4. Зовнішній борг та проблеми його обслуговування.
5. Міжнародні фінансові центри, передумови їх функціонування.

Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютні відносини.(4 год.)

1. Світова валютна система, її сутність та елементи.
2. Еволюція світової валютної системи.
3. Міжнародний валютний ринок.
4. Система валютних курсів.

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин

**ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ**

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки міжнародні відносини

для спеціальностей МВ 03,06

спеціалізації _____

Факультету міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
міжнародних економічних
відносин
Протокол № _____
від «___» _____ 2016р.

Львів - 2016р.

СЕМІНАРСЬКІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Змістовий модуль 1. Теорії міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля товарами та послугами.

Тема 1. Поняття, основні визначення та історія виникнення міжнародних економічних відносин. Меркантилізм та теорія абсолютних переваг Адама Сміта. (2 год.)

1. Суть міжнародних економічних відносин та міжнародного поділу праці.
2. Основні показники світової торгівлі.
3. Причини виникнення та форми міжнародних економічних відносин.
4. Еволюція світового ринку.
5. Формування міжнародних економічних відносин у Стародавньому Світі.
6. Охарактеризуйте розвиток міжнародних економічних зв'язків у Середньовіччі.
7. Меркантилізм: ставлення до нагромадження коштовностей та до ролі держави в економіці.
8. Зовнішньоторговельна політика з точки зору ранніх і пізніх меркантилістів.
9. Причини занепаду меркантилістичних ідей.
10. Суть теорії абсолютних переваг: принцип “лессе-фер” та припущення, на яких ґрунтується дана теорія.

Тема 2. Давид Рікардо та теорія порівняльних переваг у міжнародній торгівлі. Теорема Хекшера-Оліна. Торговельна політика держави. Теорія тарифів. Нетарифні торгові бар'єри у міжнародній торгівлі. (2 год.)

1. Теорія порівняльних переваг Д.Рікардо і її кількісна інтерпретація.
2. Відмінності теорії порівняльних переваг Д.Рікардо від теорії абсолютних переваг А.Сміта.
3. Основні засади теореми Хекшера-Оліна.
4. Парадокс Леонтьєва.
5. Альтернативні теорії міжнародної торгівлі.

Тема 3. Торговельна політика держави. Теорія тарифів. Нетарифні бар'єри у міжнародній торгівлі.

1. Типи торговельної політики держави.
2. Види митних тарифів, їх визначення і застосування у зовнішньоекономічній політиці держави.
3. Поняття митної вартості та країни походження товару.
4. Економічні наслідки введення мита.
5. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
6. Приховані види торговельних обмежень.
7. Фінансові методи торговельної політики.
8. Особливості розвитку митно-тарифного регулювання в Україні.

Тема 4. Міжнародна торгівля товарами.

1. Система класифікації товарів у міжнародній торгівлі.
2. Особливості світових ринків промислових товарів.
3. Особливості світових ринків сировинних товарів.

4. Поняття „Інкотермс”.
5. Принципи функціонування міжнародної товарної біржі.

Тема 5. Міжнародна торгівля послугами. Міжнародна міграція робочої сили. Офшорні центри у системі міжнародного бізнесу.

1. Передумови формування та значення світового ринку послуг.
2. Стан та перспективи міжнародної торгівлі ліцензіями та “ноу-хау”. Міжнародний лізинг і його види. Значення міжнародного лізингу. Міжнародні інжинірингові та консультаційні послуги.
3. Туристичні послуги на світовому ринку.
4. Франчайзинг в системі міжнародних послуг.
5. Міжнародна міграція робочої сили: поняття, види та етапи розвитку. Основні регіони тяжіння мігрантів. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції.
6. Міжнародне регулювання трудової міграції.

Тема 6. Офшорні центри у системі міжнародного бізнесу.

1. Суть та класифікація офшорних центрів.
2. Види офшорних операцій.
3. Основні ознаки та поняття сприятливого прапора.
4. Особливості діяльності офшорних компаній та їх види.

Тема 7. Міжнародний рух капіталу: іноземне інвестування. Функціонування міжнародного ринку кредитних ресурсів.

1. Поняття, зміст, види та форми іноземних інвестицій.
2. Суть та причини прямих іноземних інвестицій.
3. Основні тенденції розвитку ринку прямих іноземних інвестицій.
4. Місце та роль ТНК в міжнародній виробничій та інвестиційній діяльності.
5. Спільні підприємства у системі МЕВ
6. Становлення міжнародного фінансового ринку.
7. Міжнародний кредит та його роль у світовій економіці.
8. Сучасні форми міжнародного кредитування.
9. Зовнішній борг та проблеми його обслуговування.
10. Міжнародні фінансові центри, передумови їх функціонування.

Тема 8. Світова валютна система і міжнародні валютні відносини. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин.

1. Світова валютна система, її сутність та елементи.
2. Еволюція світової валютної системи.
3. Міжнародний валютний ринок.
4. Система валютних курсів.
5. Сутність та цілі міжнародного регулювання валютних відносин.

Робоча програма складена на основі: *освітньо-професійної програми* ГСВО

_____ 8.030203 – міжнародні економічні відносини

варіативної частини освітньо-професійної програми спеціальності міжнародні відносини

Робоча програма складена _____ к.е.н., доц. Приходько І. В. _____

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 р.

Завідувач кафедрою (циклової, предметної комісії)

_____ / д.е.н., проф. Грабинський І. М. /

« ____ » _____ 20 р.

Схвалено Вченою радою факультету міжнародних відносин

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 р.

« ____ » _____ 20 р. Голова _____ / _____ /

1. РІВЕНЬ СФОРМОВАНОСТІ ВМІНЬ І НАВИЧОК

Шифр умінь та змістових модуль	Зміст умінь, що забезпечується
1.	Знати методологічних та світоглядних засад організаційних процесів суспільства та творчих, філософських підходів у вирішення конкретних проблем виробничою і невиробничою сферами діяльності людини.
2.	Вміти окреслити та визначити філософські основи та підґрунття для ведення бізнесу в країнах світу та можливості подальшої інтеграції.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Лекційний курс

Шифр змістового модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
1.	Теорії міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля товарами та послугами.	16
2.	Форми міжнародних економічних відносин	16

2.2. Практичні заняття

Шифр змістового модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
1.	Теорії міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля товарами та послугами.	8
2.	Форми міжнародних економічних відносин	8

2.3. Самостійна робота студента: (денна форма навчання)

Робота з підручниками, методичними матеріалами, статистичними базами даних.

3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ПІДРУЧНИКІВ, МЕТОДИЧНИХ ТА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Базова

- Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі. - К.: Основи, 1996. – 241 с .
- Киреев А.П. Международная экономика. В 2-х ч. – М.: Междунар. Отношения, 2000. – 416 с.
- Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навч. посібник. –Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 676 с.
- Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посібник. – К.: Знання, 2008. – 406 с.
- Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
- Румянцев А.П., Климко Г.Н., Рокоча В.В., Шевченко В. Ю., Савчук В. І. Міжнародна економіка: Підручник. – 3.вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 480с.
- Рут Ф.Р., Філіпенко А.С. Міжнародна торгівля та інвестиції / Пер. з англ. – Київ: Основи, 1998. – 743 с.
- Світова економіка: підручник /за ред. А.П Голікова, О.А. Довгаль – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 268 с.
- Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини:

Підручник. – К. : КНТЕУ, 2003. – 589с.

Допоміжна

18. Балабанов И.Т., Балабанов А.И. Внешнеэкономические связи: Учеб. Пособие. – 2-е изд., пере раб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 544с.
19. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2002. – 311 с.
20. Герасимчук З. В., Горбач Л. М. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. / Луцький держ. технічний ун-т. – Луцьк : Надстир'я, 2001. – 328с.
21. Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 216с.
22. Дворніков М.Є. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – Вінниця : ВДТУ, 2001. – 201с.
23. Карпенко С. В., Карпенко О. А. Міжнародна економіка: навч. посібник для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини „Україна”. Інститут дистанційного навчання. – К. : Університет „Україна”, 2007. – 252с.
24. Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогін Ю.В. та ін. Міжнародна економіка: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
25. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. – 5.вид., стер. – К.: Знання, 2004. – 408с.
26. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В. Міжнародні організації: Навч. посібник. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 288 с.
27. Липов Володимир Валентинович. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – Харків: ВД "ІНЖЕК", 2005. – 408с.
28. Макогон Ю.В., Орехова Ю.В., Гохберг Ю.О., Бударіна Н.О., Власова Т.В. Навчальний посібник з курсу "Світове господарство і міжнародні економічні відносини: збірник задач, тестів та ділових ситуацій": Навч. посіб. – Донецьк: ДонНУ, 2004. – 185с.
29. Поручник А.М., Столярчук Я.М., Павловська О.Д., Приходько В.В., Жеваго А.В. Міжнародна економіка: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни – К.: КНЕУ, 2005. – 157с.
30. Румянцев А.П., Коваленко Ю.О. Світовий ринок послуг: Навчальний посібник: – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.
31. Савельєв Є. В. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: Підручник. – Т.: Економічна думка, 2001. – 496с.
32. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Бутенко О.В., Вергун В.А., Гуменюк Б.І. Міжнародні економічні відносини: Історія міжнародних економічних відносин: Підручник для студ. екон. вузів і фак. – К.: Либідь, 1992. – 191с.
33. Філіпенко А.С., Балакін Р.Л., Будкін В.С., Бураковський І.В., Вергун В.А. Міжнародні економічні відносини: Система регулювання міжнародних економічних відносин: Підручник для студ. екон. вузів і фак. – К.: Либідь, 1994. – 254с.
34. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика. – Л. : Каменяр, 2003. – 719с.

4. КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ

Оцінка	Код оцінки	Ознаки
відмінно	5	Студент повністю володіє фактичним матеріалом курсу; здатний самостійно робити висновки і узагальнення; практично застосовує теоретичні знання.
добре	4	Студент володіє фактичним матеріалом курсу, але допускає окремі неістотні помилки; висновки і узагальнення, зроблені ним, є неповні; практичне застосування теоретичних знань містить окремі недоліки.
задовільно	3	Студент володіє фактичним матеріалом курсу, але припускається істотних помилок; не в змозі самостійно робити висновки і узагальнення чи практично застосовувати теоретичні знання.
незадовільно	2	Студент не володіє фактичним матеріалом курсу; припускається грубих помилок; не може зробити висновки і узагальнення чи практично застосовувати теоретичні знання.
не з'явився	1	Студент відсутній на іспиті чи недопущений до здачі іспиту.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Засобами контролю виступають тестові завдання та контрольні запитання. Після вивчення курсу студенти складають залік.

Автор _____ /к.е.н., доц. Приходько І. В./

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА
ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ**

Міжнародні економічні відносини
(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки міжнародні відносини

для спеціальностей МВ 03,06

спеціалізації _____

Факультету міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
міжнародних економічних
відносин
Протокол № _____
« ____ » _____ 2016р.

Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення конкретної дисципліни. Методами самостійної роботи є:

- а) самостійна робота вдома з навчальною літературою та методичними матеріалами;
- б) самостійна робота у бібліотеці з науковою літературою;
- в) самостійна робота з електронними базами даним, статистичною інформацією розміщених в мережі інтернет;
- г) робота в групах.

Зміст СРС з конкретної дисципліни складається з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання практичних завдань та обговорення опрацьованої літератури;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття, основні визначення та історія виникнення міжнародних економічних відносин.	3
2	Тема 2. Меркантилізм та теорія абсолютних переваг Адама Сміта.	3
3	Тема 3. Давид Рікардо та теорія порівняльних переваг у міжнародній торгівлі. Теорема Хекшера-Оліна.	4
4	Тема 4. Торговельна політика держави. Теорія тарифів. Нетарифні торгові бар'єри у міжнародній торгівлі.	4
5	Тема 5. Міжнародна торгівля товарами.	4
6	Тема 6. Міжнародна торгівля послугами.	4
7	Тема 7. Міжнародна міграція робочої сили.	4
8	Тема 8. Офшорні центри у системі міжнародного бізнесу.	4
9	Тема 9. Міжнародний рух капіталу.	4
10	Тема 10. Функціонування міжнародного ринку кредитних ресурсів.	4
11	Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютні відносини.	4
	Разом	42

До кожної теми студентам пропонується виконання додаткових завдань, що винесено на самостійне опрацювання. Ці завдання оцінюються відповідною кількістю балів і є частиною загальної кількості балів за прослуханий курс.

Індивідуально навчально-дослідне завдання

Кожен студент отримує індивідуальне завдання, на опрацювання якого відводиться 4 тижні. В результаті після виконання індивідуального завдання студент повинен представити есе обсягом 1500-2000 слів. Есе складається з трьох частин – вступу (постановки проблеми), аналізу та висновків. Виконання індивідуальних завдань створює умови для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують у процесі навчання, а також застосування знань на практиці.

Тема есе для індивідуального завдання: «Особливості розвитку внутрішнього ринку ЄС».

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародні економічні відносини
(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки міжнародні відносини

для спеціальностей МВ 03.06

спеціалізації _____

Факультету міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
міжнародних економічних
відносин
Протокол № _____
« ____ » _____ 2016р.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Взаємозв'язок між міжнародними економічними відносинами, міжнародною політикою та міжнародною економікою.
2. Сучасний світовий порядок. Основні інститути і сили впливу. Основні концепції та закономірності які вивчає міжнародна економіка.
3. Міжнародні економічні відносини в античності. Міжнародна торгівля в Середньовіччі. Міжнародні економічні відносини Київської Русі та Запорізької Січі.
4. Міжнародні економічні відносини країн Сходу.
5. Умови виникнення меркантилізму. Ранній меркантилізм і політика грошового балансу. Боротьба між прихильниками політики грошового балансу і політики торгового балансу.
6. Основні постулати меркантилістичної політики. Джерела багатства держави при меркантилізмі. Причини занепаду меркантилістичних ідей. Неомеркантилізм.
7. Основні елементи економічної системи А.Сміта. Теорія вільної торгівлі в інтерпретації А.Сміта та критика меркантилізму. Принцип абсолютної переваги в міжнародній торгівлі, приклади, кількісна інтерпретація.
8. Основні положення економічної системи Давіда Рікардо. Трудова вартість в інтерпретації Д.Рікардо. Зовнішня торгівля та її вплив на багатство держав у роботі Д.Рікардо "Початки політичної економії".
9. Закон порівняльної переваги Д.Рікардо і його кількісна інтерпретація. Недоліки теорії міжнародної торгівлі Д.Рікардо.
10. Основні засади теорії відносної забезпеченості чинниками виробництва (Теорема Хекшера-Оліна). Тестування теорії Хекшера-Оліна. Парадокс Леонтьєва.
11. Види митних тарифів, їх визначення і застосування у зовнішньоекономічній політиці держави. Поняття норми ефективного захисту вітчизняного виробництва (ефективний тариф), схема визначення, досвід застосування розвинутими країнами.
12. Визначення рівня забороняючого тарифу. Оптимальний тариф, визначення, неокласичний аналіз впливу оптимального тарифу на економіку держави. Аналіз ситуації тарифної війни.
13. Поняття квоти, неокласичний аналіз впливу квоти на економіку держави. Порівняльний аналіз митного тарифу і квоти в умовах конкуренції та монополії.
14. Види інших нетарифних обмежень. Санітарні та екологічні норми у регулюванні експортно-імпортних операцій.
15. Компенсаційні мита. Досвід застосування нетарифних обмежень у світовій економіці. Сучасна теорія протекціонізму.
16. Поняття зовнішньоторговельних операцій, порядку оформлення та основного змісту контракту. Структура міжнародної торгівлі за товарними формами. Міжнародні правила по тлумаченню термінів „Інкотермс”. Зміст та види бартерних угод. Методи непрямой зовнішньої торгівлі. Суть міжнародної товарної біржі.
17. Міжнародний ринок послуг та умови його формування. Економічний зміст франчайзингу та основні його види.

18. Міжнародний ринок інжинірингових та ре інжинірингових послуг.
19. Основні чинники, які впливають на розвиток міжнародного ринку інжинірингових послуг.
20. Міжнародна торгівля ліцензіями та її особливості. Об'єкти ліцензій та форми ліцензійних платежів. Ноу-хау.
21. Особливості міжнародного регулювання ринку технологій.
22. Економічна суть та зміст туризму. Поняття і зміст туристичного імпорту, експорту, туристичного ринку. Форми та види туризму.
23. Система показників розвитку туризму.
24. Організація туристичної діяльності в Україні.
25. Характеристика трудової міграції як характерної особливості сучасних міжнародних економічних відносин.
26. Позитивні та негативні наслідки міграції населення для країн донорів та країн-реципієнтів.
27. Основні міжнародні регіони, які приваблюють мігрантів.
28. Економічні наслідки міграції робочої сили.
29. Методи державного регулювання зовнішньої трудової міграції. Проблема нелегальної трудової міграції.
30. Регулювання міграційних процесів на міжнародному рівні.
31. Суть та класифікація офшорних центрів. Суть та види офшорних операцій.
32. Поняття податкової гавані. Основні ознаки та поняття сприятливого прапора. Особливості діяльності офшорних компаній та їх види.
33. Поняття, зміст, види та форми іноземних інвестицій. Суть та причини прямих іноземних інвестицій.
34. Наслідки прямих іноземних інвестицій для економіки країни. Основні тенденції розвитку ринку прямих іноземних інвестицій.
35. Міжнародний кредит, його форми та види.
36. Сучасні форми міжнародного кредитування. Інституціональна структура міжнародного кредиту.
37. Зовнішній борг та проблеми його обслуговування.
38. Особливості та економічний зміст лізингу. Види лізингу. Міжнародний фінансовий лізинг.
39. Національна та світова валютна система.
40. Еволюція світової валютно-фінансової системи: система золотомонетного та золотодевізного стандарту, Бреттон-Вудська та Ямайська валютно-фінансові системи.
41. Регіональні валютно-фінансові угруповання. „Валюта” та економічні функції валютного курсу.
42. Фіксований та плаваючий валютний курс. Попит та пропозиція валюти. Конвертованість валют.
43. Міжнародний валютний ринок. Сутність та види валютного ринку. Спекулятивні валютні операції.
44. Міжнародна банківська діяльність: основні поняття. Провідні міжнародні та європейські фінансові організації, характеристика основних засад їх діяльності.